

Κατάργηση κρατήσεων υπέρ Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων στις πρόσθετες αμοιβές που καταβάλλονται μέσω Ε.Λ.Κ.Ε. λόγω μη ανταποδοτικότητας προς τους μετόχους

Εισηγητής Ιωάννης Στεφανίδης, Αντιπρύτανης Έρευνας και Δια βίου Εκπαίδευσης, Καθηγητής Τμήματος Ιατρικής Π.Θ.

Το ζήτημα των κρατήσεων υπέρ του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων (ΜΤΠΥ) από τους Ειδικούς Λογαριασμούς Κονδυλίων Έρευνας (ΕΛΚΕ), αποτελεί αντικείμενο διαφορετικών ερμηνειών της νομοθεσίας μεταξύ των δύο φορέων. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι ΕΛΚΕ των περισσότερων ΑΕΙ να μην αποδίδουν κρατήσεις υπέρ του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων (ΜΤΠΥ) επί των πρόσθετων αμοιβών και αποζημιώσεων σε δημόσιους υπαλλήλους ή λειτουργούς. Η διαφωνία αυτή απασχολεί βέβαια χρόνια τις συνόδους Πρυτάνεων, όμως τώρα πλέον γίνεται επιτακτική η ανάγκη επίλυσής της. Το ΜΤΠΥ ζητά πλέον από τους ΕΛΚΕ και έχει ήδη λάβει από κάποιους στοιχεία σχετικά με τις αμοιβές και τους αντίστοιχους δικαιούχους.

Το Μετοχικό Ταμείο Πολιτικών Υπαλλήλων (Μ.Τ.Π.Υ.) είναι Αποκεντρωμένη Δημόσια Υπηρεσία του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και λειτουργεί βάσει του ΠΔ 422/1981 ως ειδικό κρατικό ταμείο με σκοπό μια μορφή επικουρικής συνταξιοδότησης των τακτικών δημοσίων υπαλλήλων. Οι πόροι του ΜΤΠΥ είναι ποσά προερχόμενα από κρατήσεις μισθού και άλλων αποδοχών πολιτικών υπαλλήλων (2%) και από κρατήσεις επί των δαπανών για συμβάσεις ή προμήθειες του δημοσίου ή ΝΠΔΔ (3%).

Οι δαπάνες για συμβάσεις ή προμήθειες των πανεπιστημίων εξαιρούνται από την υποχρέωση απόδοσης στο ΜΤΠΥ βάσει του άρθρου 23 του αρχικού ΠΔ και συνεπώς το ίδιο ισχύει και για τους ΕΛΚΕ των ΑΕΙ. Επομένως οι δαπάνες του ΕΛΚΕ γενικά για συμβάσεις και προμηθειες δεν υπόκεινται στην υποχρέωση κρατήσεων υπέρ ΜΤΠΥ. Παρότι ούτε εκ μέρους του ταμείου τίθεται τέτοιο θέμα θεωρώ ότι είναι σημαντικό να το γνωρίζουμε και να το αναφέρουμε για ενίσχυση της επιχειρηματολογίας μας.

Το ζήτημα που τίθεται, και τα στοιχεία που ζητούνται από τους ΕΛΚΕ σε αυτό κυρίως αφορούν, είναι οι αμοιβές και αποζημιώσεις εκ μέρους του

ΕΛΚΕ σε δημόσιους υπαλλήλους και λειτουργούς (επιστημονικό και διοικητικό προσωπικό που είναι υποχρεωτικά μέτοχοι του ΜΤΠΥ).

Σχετικά με αυτό το θέμα τρία σημεία πρέπει να τονιστούν:

1. Το Μ.Τ.Π.Υ. είναι ειδικό ταμείο (δεν είναι ασφαλιστικός φορέας) και οι επιπλέον κρατήσεις από την πρόσθετη απασχόληση και τις αποζημιώσεις στο πλαίσιο των υλοποιούμενων έργων των Ε.Λ.Κ.Ε. δεν έχουν ανταποδοτικό χαρακτήρα για το μόνιμο προσωπικό του Πανεπιστημίου. Τελικά οι τυχόν επιπλέον κρατήσεις υπερ ΜΤΠΥ στους υπαλλήλους δεν προσ αυξάνουν το ποσό της ανταπόδοσης από το ταμείο, δηλ. δεν αυξάνεται η σύνταξή τους.

2. Οι δαπάνες και αμοιβές από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) εξαιρούνται από την υποχρέωση κράτησης υπέρ του ΜΤΠΥ (βλ. ενδεικτικά σχετικές διατάξεις: παρ. 1 και 2 του άρθρου 11 του Ν.2860/2000, καθώς και τις ΥΠΑΣΥΔ με Αρ. Πρωτ. 14023/ΕΥΘΥ 521 1749, με Αρ. Πρωτ. 14053/ΕΥΣ 1749, με Αρ. Πρωτ. 12104/ΕΥΔ&ΠΛΑΠ 275 και με αρ. πρωτ. 3004881/ΥΔ1244). Πολλά από τα έργα που υλοποιούνται στους ΕΛΚΕ συχνά διαχειρίζονται κονδύλια από συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα (π.χ., ΕΣΠΑ), τα οποία εντάσσονται στο ΠΔΕ.

3. Πρόσφατα έχει κριθεί σε σχετική απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών (1857/2024 ΔΕΦ ΑΘΗΝΩΝ (869490)) ότι οι ιατρικές υπηρεσίες που παρέχουν οι έμμισθοι δημόσιοι λειτουργοί (ιατροί) στα απογευματινά ιατρεία των νοσοκομείων δεν υπόκεινται σε κράτηση 2% υπέρ του Μ.Τ.Π.Υ.. Αν και οι περιπτώσεις δεν είναι απόλυτα συγκρίσιμες, θεωρώ ότι θα κριθεί από τη δικαιοσύνη κατ' ανάλογο τρόπο και το θέμα της συμμετοχής των υπαλλήλων των Α.Ε.Ι. στα έργα των Ε.Λ.Κ.Ε., δηλαδή ότι οι αμοιβές για τη συμμετοχή σε έργα των Ε.Λ.Κ.Ε. δεν υπόκεινται στην κράτηση αυτή.

Η διαφωνία των δύο φορέων βρίσκεται στο επίκεντρο διοικητικών, νομικών και δημοσιονομικών συζητήσεων, στις συνόδους μας. Υπάρχουν γνωμοδοτήσεις έγκριτων νομικών και δικαστικές αποφάσεις, χωρίς να έχει υπάρξει μέχρι σήμερα μια οριστική και αμοιβαία αποδεκτή λύση. Το ζήτημα παραμένει ρευστό και οι ΕΛΚΕ θα εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν εντολές ελέγχου και καταλογισμούς από το ΜΤΠΥ.

Πρέπει να επιδιώξουμε μια αλλαγή της νομοθεσίας με παρέμβαση και πρόταση για συγκεκριμένη τροπολογία του ν. 4957/2022 στο Υπουργείο Παιδείας.